

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžr/80/2014
Identifikačné číslo spisu:	2013200453
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:2013200453.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej v právnej veci navrhovateľa: JUDr. Jozef Krško ako správca konkurznej podstaty úpadcu SĽŇAVA, poľnohospodársko-obchodné družstvo Sokolovce, so sídlom 922 31 Sokolovce, Piešťanská 278/108, JUDr. Jozef Krško, advokát so sídlom Hviezdoslavova 3, 971 01 Prievidza, proti odporcovi: Okresný úrad Piešťany, pozemkový a lesný odbor, Krajinská cesta 5053/13, Piešťany, za účasti: C. Z., nar. XY, bytom XXX XX E. XX, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia bývalého Obvodného pozemkového úradu v Trnave, č. OPR-A2013/00072 zo dňa 25. apríla 2013, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 24. apríla 2014, č. k. 38Sp/42/2013-45, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 24. apríla 2014, č. k. 38Sp/42/2013-45, p o t v r d z u j e.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trnave (ďalej aj „krajský súd“) potvrdil napadnuté rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Trnave zo dňa 25. apríla 2013. Opravným prostriedkom sa navrhovateľ domáhal preskúmania a zrušenia vyššie uvedeného rozhodnutia odporcu, ktorým Obvodný pozemkový úrad v Trnave podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom (ďalej len „zákon č.503/2003 Z.z.“) vo veci oprávnenej osoby, U. P., proti povinnej osobe SĽŇAVA, poľnohospodársko-obchodné družstvo Sokolovce rozhodol tak, že C. Z. (ako právnej nástupkyňi po oprávnenej osobe) priznal vlastnícke právo v príslušných podieloch k nehnuteľnostiam zapísaným v pôvodných pozemkoknižných vložkách (Pkv) číslo XY a XY v kat. úz. E., ktoré nehnuteľnosti sú uvedené a špecifikované vo výrokovej časti rozhodnutia správneho orgánu a taktiež i v odôvodnení rozsudku krajského súdu.

Krajský súd poukázal na to, že rozsah a dôvodnosť reštitučného nároku a ani rozsah nárokov oprávnenej osoby nebol sporný. Správny orgán pri svojom rozhodovaní zohľadnil zistenie, že na majetok úpadcu:

Sľňava, poľnohospodársko - obchodné družstvo Sokolovce ako povinnej osoby v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z. bol dňa 21. novembra 2002 vyhlásený konkurz a ustanovený správca konkurznej podstaty nehnuteľnosti, ktorých podiel je predmetom reštitučného nároku, previedol na inú osobu, U. Y. kúpnu zmluvou zo dňa 16. marca 2004 a na nového nadobúdateľa bol vykonaný aj vklad vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. Krajský súd s poukázaním na ustanovenie § 68 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní dôvodil, že konkurzný správca porušil svoje zákonné povinnosti, keď pristúpil k predaju pozemkov vo vlastníctve úpadcu pred uplynutím lehoty na uplatnenie reštitučných nárokov podľa zákona č. 503/2003 Z.z. Obvodný pozemkový úrad správne vyhodnotil túto skutočnosť s odkazom na § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. tak, že ide o absolútne neplatný právny úkon, pričom absolútna neplatnosť podľa § 39 Občianskeho zákonníka nastáva priamo zo zákona a pôsobí od začiatku voči každému a na túto neplatnosť je správny orgán povinný prihliadnuť.

Proti rozsudku Krajského súdu v Trnave podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v odvolacom konaní napadnutý rozsudok zmenil a zrušil rozhodnutie odporcu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Poukázal na to, že predmetná kúpna zmluva na predmet prevodu bola riadne uzavretá v zmysle opatrenia Krajského súdu v Bratislave č. k. Z-2-1K64/96 zo dňa 23. októbra 2003, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 09. decembra 2003. Oprávnená osoba si uplatnila reštitučný nárok k predmetným pozemkom na Obvodnom pozemkovom úrade v Trnave dňa 6. septembra 2004, t.j. v dobe, keď už neexistovala povinná osoba a v katastri nehnuteľností bol už zapísaný iný vlastník. Za daného stavu mal správny orgán podľa názoru navrhovateľa vyhodnotiť uzavretie kúpnej zmluvy zo dňa 16. marca 2004 a následné povolenie vkladu dňa 24. marca 2004 ako prekážku vydania veci. Žiadne relevantné doklady a podklady ako prekážky k speňažovaniu konkurznej podstaty ku dňu uzavretia kúpnej zmluvy a jej následnému odvkladovaniu v katastri neexistovali. Navrhovateľ uviedol, že ako správca konkurznej podstaty v čase realizácie predmetného opatrenia krajského súdu nemal vedomosť ani žiadnu informáciu o tom, že na predmet prevodu sa vzťahuje zákon č. 503/2003 Z.z. Ako predávajúci a správca konkurznej podstaty postupoval v súlade s ustanoveniami zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších zmien a doplnkov. Podkladom pre uzatvorenie kúpnych zmlúv boli znalecké posudky, ktorých súčasťou sú i výpisy z jednotlivých listov vlastníctva pre katastrálne územie E.. Tiež argumentoval, že ako správcovi konkurznej podstaty mu nikto nepredložil žiaden doklad o tom, že predmetné pozemky boli odňaté oprávneným osobám bez náhrady postupom podľa zákona SNR č. 81/1949 Zb. a aj z tohto dôvodu došlo preto k platnému vkladu vlastníckeho práva v prospech kupujúceho.

Okresný úrad Piešťany, pozemkový a lesný odbor (právny nástupca Obvodného pozemkového úradu v Trnave) vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil. Uviedol, že ohľadne predmetných nehnuteľností uzavrel kúpnu zmluvu dňa 16. marca 2004, teda v dobe účinnosti zákona č. 503/2003 Z.z., hoci bol v zmysle § 4 ods. 2 zákona povinný s predmetnými pozemkami, až do navrátenia vlastníctva oprávnenej osobe, nakladať so starostlivosťou riadneho hospodára a nemohol ich previesť odo dňa účinnosti reštitučného zákona do vlastníctva iného subjektu; takýto úkon je neplatný. Vzhľadom na skutočnosť, že na predmetné pozemky bol uplatnený reštitučný nárok, je potom kúpna zmluva neplatná zo zákona.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. a § 211 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné priznať úspech, a to z nasledovných dôvodov:

Podľa § 250i ods. 1 veta prvá O.s.p. je pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku krajského súdu a konštatuje jeho

správnosť. Na zdôraznenie správnosti rozsudku krajského súdu dopĺňa (§ 219 ods. 1, ods. 2 O.s.p.):

Cieľom tzv. reštitučných zákonov, medzi ktoré patrí aj zákon č. 503/2003 Z.z., je náprava niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v zákonom ustanovenom období od 25. februára 1948 do 01. januára 1990 (§ 2 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z.), a to zákonom ustanoveným spôsobom (§ 3 zákona č. 503/2003 Z.z.).

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z. právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom SR s trvalým pobytom na jej území, a ktorej pozemok prešiel na štát alebo inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v ustanovení § 3.

V danom prípade nebolo sporné, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom reštitučného nároku v minulosti prešli na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku odňatia bez náhrady, a to postupom podľa zákona SNR č. 81/1949 Zb. Predmetné nehnuteľnosti boli zahrnuté do pasienkového spoločenstva v katastrálnom území E..

V posudzovanej reštitučnej veci bolo potrebné skúmať a ustáliť, či navrhovateľ previedol predmetné nehnuteľnosti na tretiu osobu v rozpore s ustanovením § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z.

Podľa § 68 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní vecí, ktoré majú byť vydané oprávneným osobám podľa zákonov upravujúcich zmiernenie niektorých majetkových krívd, sa zahŕňajú do podstaty len vtedy, ak nároky neboli v zákonom ustanovených lehotách uplatnené alebo boli zamietnuté.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. povinná osoba je povinná s pozemkami až do navrátenia vlastníctva k pozemkom oprávnenej osobe nakladať so starostlivosťou riadneho hospodára a nemôže pozemok previesť odo dňa účinnosti tohto zákona do vlastníctva iného; takýto úkon je neplatný. Právo na náhradu škody, ktorú povinná osoba spôsobí oprávnenej osobe porušením týchto povinností, zostáva nedotknuté.

Navrhovateľ napriek uplatnenému reštitučnému nároku disponoval potom predmetnými nehnuteľnosťami v rozpore so starostlivosťou riadneho hospodára, tak ako to má na mysli zákon č. 503/2003 Z.z., keď predmetné nehnuteľnosti previedol kúpnu zmluvou na fyzickú osobu, pričom správne konštatuje krajský súd, že takýto právny úkon je v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. neplatný.

Lehota na uplatnenie reštitučného nároku podľa zákona č. 503/2003 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť dňom 01. januára 2004, skončila až dňom 31. decembra 2004.

Aj v prípade, ak už bol vykonaný súpis majetku, tvoriaci konkurznú podstatu, v zmysle § 4 ods. 2 veta prvá zákona č. 503/2003 Z.z. od účinnosti tohto zákona, t.j. od 01. januára 2004 minimálne do 31. decembra 2004, resp. až do rozhodnutia o reštitučnom nároku, bol zakázaný prevod vlastníctva pozemkov, na ktoré by sa mohol vzťahovať niektorý z reštitučných titulov podľa § 3 zákona č. 503/2003 Z.z. Správca konkurznej podstaty sa nemôže úspešne brániť tvrdením, že nevedel, že na predmetné pozemky sa vzťahuje zákon č. 503/2003 Z.z. V zmysle § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. o zbierke zákonov totiž platí nevyvrátiteľná domnienka, že o všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa týka. Správca konkurznej podstaty teda od 01. januára 2004 nemohol vlastníctvo k predmetným pozemkom previesť na inú osobu, a preto kúpna zmluva zo dňa 16. marca 2004 je neplatná.

Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že predmetná neplatnosť takéhoto právneho úkonu nastáva automaticky zo zákona bez toho, aby bolo potrebné neplatnosť príslušného právneho úkonu nejakým spôsobom osobitne definovať v inom súdnom konaní.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 O.s.p. a § 246c ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, keďže navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný, pričom ostatní účastníci si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnili.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.